

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/86/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1624200925
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1624200925.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom ako otec, zastúpenú kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matka C. B., D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, G., zastúpená: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., so sídlom, Kadnárova 83, Bratislava, IČO: 47 232 765 a otec H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. XXXX/XXX, K., prechodne bytom B. L. XXXX/XX, K., v konaní vo veci nezhody rodičov o nahradenie súhlasu otca s vyťahovaním maloletej do cudziny a s plnením povinnej školskej dochádzky, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 19.04.2024, č.k. 9P/46/2024-95, jednomyselne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. V napadnutom uznesení súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd nahradil súhlas otca maloletej s vyťahovaním maloletej spolu s matkou do Českej republiky s tým, že matka umožní styk otca s maloletou v zmysle rozsudku Okresného súdu Malacky, sp. zn. 9P/85/2022 zo dňa 30.03.2023 a nahradil súhlas otca s plnením povinnej školskej dochádzky maloletej v Základnej škole A., M. G., C.: XX XXX XXX, N. XX, XXX XX A. (podaného súčasne s návrhom vo veci samej s totožným petitom rozhodnutia).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1,2, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), § 361 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) konštatujúc, že v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine). Medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pričom pri hľadaní tejto rovnováhy musí byť osobitný význam venovaný najvyšším záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmami rodiča (uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 379/2010). Zdôraznil, že neodkladné opatrenie v konaní starostlivosti súdu o maloleté deti je namieste vtedy, ak riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je bezprostredne ohrozená jeho výživa, alebo výchova, ak musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne ide o iné dôležité záujmy maloletého, ktoré vyžadujú okamžitý zásah súdu. Súd prvej inštancie zistil, že na rovnakom súde prebieha na návrh otca konanie sp.zn. 34P/34/2024, kde sa otec domáha zmeny zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti. V tomto konaní na základe návrhu otca bola neodkladným opatrením zo dňa 26.03.2024, č.k. 34P/34/2024-153 (vykonateľným dňa 02.04.2024) maloletá A. dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca a stretávanie matky a maloletej bolo

upravené na každý kalendárny týždeň v stredu od 15,00 hod. do 18,00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 9,00 hod. do 18,00 hod. a v nedeľu od 9,00 hod. do 18,00 hod. s tým, že matka si v určenom čase prevezme maloletú v mieste bydliska otca a v určenom čase ju otcovi v mieste jeho bydliska odovzdá. Súd zároveň určil, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo veci samej (voči uzneseniu podala matka odvolanie).

3. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom a priloženými listinami a vykonanom dokazovaní v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o neodkladnom opatrení dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný pre absenciu potreby bezodkladne upraviť pomery. Konštatoval, že z konania sp.zn. 34P/34/2024 zistil, že otec s vystaňovaním maloletej do Českej republiky a zápisom do školy v Českej republike nesúhlasí. Neodkladným opatrením č.k. 34P/34/2024-153 zo dňa 26.03.2024, vykonateľným dňa 02.04.2024, prišlo k zmene starostlivosti o maloletú a maloletá bola do rozhodnutia súdu vo veci samej zverená do starostlivosti otca. Mal za to, že za stavu pokiaľ je maloletá na základe rozhodnutia súdu v starostlivosti otca, nie sú úvahy o vystaňovaní maloletej do Českej republiky a návšteve školského zariadenia v Českej republike nijako namieste. V rozhodnutí napokon uviedol, že ak by aj súd nepristúpil k zvereniu maloletej do starostlivosti otca neodkladným opatrením a maloletá by naďalej bola v starostlivosti matky, ani vtedy by nebol daný dôvod na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, a to pre absenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Samotná skutočnosť, že matka by chcela, aby maloletá navštevovala školu v Českej republike už od septembra 2024, takýto dôvod nezakladá. Pre posúdenie, či zmena bydliska maloletej jej vystaňovaním do Českej republiky ako aj zmena školského zariadenia je v záujme maloletého dieťaťa, je podľa súdu potrebné vykonať riadne dokazovanie vo veci samej.

4. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej poukazujúc na kvalitu Základnej školy A. v Českej republike, kde je nižší počet detí v triede, deti sa učia formou praktickej formy vzdelávania priamo v prostredí čistého vzduchu a nádhernej šumavskej prírody, deti nemusia byť terorizované v školských laviciach 5-6 hodín denne. K osobe otca uviedla že je gambler, manipulátor, klamár, nebezpečný pre spoločnosť a pre maloletú, vie len ničiť všetko čo sa dá a klamať. I napriek tomu, čo s maloletou zažila u B., styku otca s dcérou nebránila. Maloletá plače, spáva sama v izbe bez mamy a otec s cudzou českou ženou a jej dieťaťom v manželskej posteli. Matka uviedla, že doma v G. začala liečbu ambulantnou formou, pôjde na testy, kde sa preukáže, že mimo tabletiiek na spanie nič iné neužívala (ani alkohol od 5/2023). Otec ju počas pobytu v K. 2017/2018 psychicky aj fyzicky týral (existencia záznamov na polícii v Stupave), finančne nikdy neprispieval, aktuálne mu vadí, že viac ako rok musel maloletej platiť výživné 300 eur. Maloletej sa 8 rokov aktívne venovala, otec s ňou nechodí na žiadne krúžky, je trestne stíhaný na území Českej republiky za podvody a na Malte za nelegálnu distribúciu Iqosu, ktorý tam nie je legálny. Otec nelegálne pracuje pre O. P. G. a užíva auto aj telefón tejto firmy.

5. Otec a kolízny opatrovník sa k písomnostiam, doručovaným im podľa § 329 ods.1 C.s.p. odvolacím súdom, v určenej lehote nevyjadrili.

6. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním matky, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru o jeho nedôvodnosti.

7. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 2 ods. 2 C.m.p. na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

14. Pokiaľ ide o účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, týmto je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

15. V prejednávanom prípade sa matka návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, doručeným súčasne s návrhom vo veci samej, domáha okamžitého vydania rozhodnutia, ktoré svojim obsahom a navrhnutým spôsobom rozhodnutia nadväzuje na konanie podľa § 35 Zákona o rodine pokrývajúceho prípady, kedy sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, ktoré je výlučne návrhovým konaním. V návrhu doručenom súdu dňa 21.03.2024 matka okamžitú potrebu nariadenia navrhnutého neodkladného opatrenia (nahradenie súhlasu otca s vysťahovaním maloletej do Českej republiky a s plnením povinnej školskej dochádzky v Základnej škole A., A.) odôvodnila nezodpovedným správaním sa otca a jeho celkovým spôsobom života, zdravotným stavom maloletej A. trpiacej juvenilnou idiopatickou artritídou, neexistenciou žiadnych väzieb maloletej s matkou na Slovensku a neporovnateľne vyššou úrovňou Základnej školy A., kam chce maloletú prihlásiť.

16. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd prisvedčuje záveru súdu prvej inštancie o neosvedčení pomerov na strane maloletého dieťaťa, vyžadujúcich si dočasnú a okamžitú intervenciu súdu spôsobom navrhovaným matkou. Konštatuje, že rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa

30.03.2023, č.k. 9P/85/2022-114 (právoplatným dňa 13.04.2023) bolo manželstvo rodičov rozvedené a bola schválená dohoda rodičov, podľa ktorej bola maloletá A. zverená do osobnej starostlivosti matky, oprávnenie zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bolo zverené obom rodičom, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 300 eur mesačne a napokon bol upravený styk otca s maloletou.

17. Po návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, doručeným súdu dňa 01.03.2024, Okresný súd Malacky uznesením zo dňa 26.03.2024, č.k. 34P/34/2024-153, na čas do právoplatného skončenia konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo veci samej, dočasne zveril maloletú A. do osobnej starostlivosti otca, stretávanie matky s maloletou upravil na každý kalendárny týždeň v stredu od 15,00 hod. do 18,00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 9,00 hod. do 18,00 hod. a v nedeľu od 9,00 hod. do 18,00 hod. s tým, že matka si v určenom čase prevezme maloletú v mieste bydliska otca a v určenom čase ju otcovi v mieste jeho bydliska odovzdá a vo zvyšku návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Odvolací súd zistil, že po odvolaní matky bolo označené rozhodnutie uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.05.2024, č.k. 14CoP/105/2024-238 ako vecne a právne správne potvrdené (§ 387 ods.1, 2 C.s.p.).

18. Vychádzajúc z uvedeného sa odvolací súd plne zhoduje so závermi súdu prvej inštancie, že v posudzovanom prípade z návrhu matky, ňou doložených listinných dôkazov, ako ani z ostatných podstatných okolností vyplývajúcich z obsahu spisu nemožno v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (a ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu), vyvodiť existenciu potreby okamžitého zásahu súdu do pomerov maloletej A. a rodičov, ktoré sú aktuálne (dočasne) upravené uznesením Okresného súdu Malacky zo dňa 26.03.2024, č.k. 34P/34/2024-153 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.05.2024, č.k. 14 CoP/105/2024-238. Konštatuje, že v danej veci za stavu, kedy je maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca, matka neprodukovala žiadne tvrdenia, ktorých dôsledkom by bol záver o osvedčení existencie okolností, v dôsledku ktorých by bolo nutné v záujme ochrany maloletej A. bezodkladne rozhodnúť procesnou formou neodkladného opatrenia o nahradení súhlasu otca s vyťahovaním maloletej do cudziny a s plnením povinnej školskej dochádzky a s plnením povinnej školskej dochádzky v Základnej škole A., A.).

19. S poukazom na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým konanie končí (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 58 C.m.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).